

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 12. marec 2008

letnik XVI

št. 7

Mnenja komisij Državnega sveta

2

Sklepi Državnega sveta ob obravnavanih
vprašanjih in pobudah

23

Drugi odstavek 56. člena zakona o Državnem svetu - Državni svet in njegova delovna telesa sodelujejo z delovnimi telesi Državnega zbora in jim dajejo mnenja o zadevah iz njihove pristojnosti

Mnenje komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k **Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti**, EPA 1968

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na svoji 2. seji, dne 28. februarja 2008, obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, ki ga je v zakonodajni postopek vložila poslanka Majda Širca, in ga **ni podprla**.

Komisija se je seznanila z mnenjem predlagateljice, ki želi z dopolnitvijo predloga zagotoviti kakovostno izvajanje rejniške dejavnosti. Dopolnilo k Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti naj bi omogočilo zasledovanje največje koristi otroka po dopolnjenem 18. letu starosti rejenca, nameščenega v rejniško družino. Predlagana dopolnitev 40. člena določa, da je center za socialno delo rejencu, v primeru, da pride do prekinitve rejništva, obvezan dodeliti novo rejniško družino, če rejenec po dopolnjenem 18. letu nadaljuje šolanje.

Komisija se je seznanila tudi z mnenjem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Skupnosti centrov za socialno delo. Predstavnice obeh institucij so pojasnile, da 40. člen veljavnega Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti že sedaj omogoča varovancem, ki po dopolnjenem 18. letu starosti nadaljujejo šolanje, nadaljnje bivanje v rejniški družini do 26. leta varovančeve starosti. Seveda ob privolitvi varovanca. V vsako odločitev je vključenih več strani - od Centra za socialno delo, rejniške družine in varovančevih staršev do varovanca samega. Celoten postopek se izvede na podlagi soglasja vseh vpletenih strani. Predlagana dopolnitev bi po njihovem mnenju porušila celoten sistem vzajemne skrbi za varovanca in izničila strokovno presojo Centra za socialno delo.

Komisija na podlagi predstavljenih mnenj poudarja, da se predlog zakona sicer nanaša na aktualno socialno problematiko, vendar meni, da je **predlagana dopolnitev premalo strokovno utemeljena**.

Ločeni mnenji sta podala državna svetnika dr. Andrej Rus in Peter Požun. Slednji je poudaril potrebo po ugotavljanju dejanske pravne in opravilne sposobnosti posameznega varovanca. Centri za socialno delo bi pri tem morali odigrati bolj aktivno vlogo usmerjevalca in če bi varovanec izrazil željo, da nadaljuje bivanje v eni od rejniških družin, bi se mu to moralo omogočiti, v nasprotnem primeru pa preveriti ali je dejansko sposoben živeti sam. Dr. Andrej Rus pa je izpostavil dejstvo, da obstoječi 40. člen veljavnega Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, glede na obrazložitev predstavnic Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, predstavlja zgolj možnost in ne pravico varovanca do nadaljnjega bivanja v rejniški družini, kar je za uveljavljanje varovančevih koristi bistvenega pomena.

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Peter Požun.

Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide **k Predlogu zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin** - druga obravnava, EPA 1759

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 3. seji, dne 4. 3. 2008, obravnavala Predlog zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija je po razpravi oblikovala naslednje **splošne pripombe**:

e) izvrševanje nalog na področju socialnega varstva, dela in družine (str. 105)

1. Zakon o socialnem varstvu (str. 105)

Komisija opozarja na potrebno strokovnost, doslednost, pozornost, natančnost in preciznost pri prenosu nalog s področja socialnega varstva, dela in družine. Sistem socialnega varstva je izrazito razdrobljen, saj v njem deluje približno 250 vladnih, nevladnih in zasebnih organizacij, ki bodo z morebitno spremembo financiranja na regionalni ravni doživele večje spremembe in dolgotrajno nestabilnost pri vzpostavitvi novega sistema. Predlagani spremenjeni način socialnega varstva namreč ni domišljen tako, da bi v osnovi preprečil prilagoditvene težave.

Predlog zakona o socialnem varstvu, katerega priprave na sprejem so bile junija 2007 zaustavljene prav zaradi ustanavljanja pokrajin, ne predvideva posebnih rešitev za čas prehoda spremenjenega prenosa nalog kakor tudi ne finančnih rešitev. Tako na primer ne predvideva prilagoditve financiranja invalidskih organizacij možnostim posameznih pokrajin. Sedaj prejemajo invalidske organizacije sredstva iz državnega proračuna, kdo jih bo financiral v novem sistemu pa ni precizirano.

Komisija podpira mnenje Zakonodajno pravne službe Državnega zbora, da je za področje socialnega varstva, dela in družine potrebno določiti izvirne naloge državne, pokrajin in občin ter vire financiranja. Vsebinske rešitve v obravnavanem predlogu zakona niso usklajene s Predlogom zakona o socialnem varstvu (v pripravi) in Predlogom zakona o ustanovitvi pokrajin. Komisija poudarja, da je problematika socialnega varstva, invalidov, mladih, ki se srečujejo z raznimi ovirami v življenju, dela in družine tako zelo občutljiva in že v sedanjem sicer dokaj dobro razvitem sistemu težko obvladljiva, da mora biti deležna vse pozornosti pri zakonski obravnavi.

Komisija ocenjuje, da bodo spremembe financiranja družbenih dejavnosti iz ravni pokrajin povzročile velike organizacijske, kadrovske in finančne probleme za večino družbenih podsistemov. Zato mora predlagatelj temeljito proučiti naloge iz področja

socialnega varstva, invalidskega varstva, dela in družine na občinski ravni, na pokrajinski ravni in na državni ravni ter na vsakem nivoju za njihovo izvedbo precizno opredeliti vire financiranja.

g) na področju zdravja

1. Zakon o zdravstveni dejavnosti (str. 81)

Predlog zakona o prenosu pristojnosti na pokrajine na področju zdravstva ni strokovno in natančno opredeljen ter je v pogledu ohranjanja zdravja prebivalcev Slovenije v nekaterih prenesenih nalogah tudi nevaren. Država bo na pokrajine prenesla samo ustanoviteljstvo splošnih bolnišnic in seveda s tem tudi poseg v vodenje bolnišnic, saj bodo spremenjene sestave svetov zavoda, na podlagi tega pa tudi upravljanje. Komisija opozarja, da je za učinkovito izvajanje zdravstvenega varstva v Sloveniji najpomembnejši management, ki se je komaj konsolidiral, s to spremembo pa bo doživel ponovno radikalen rez, saj bo prišlo do novih imenovanj svetov zavodov bolnišnic in posledično tudi managementov zavodov, pri mnogih še pred potekom njihovega mandata. Pokrajinam se nalaga usklajevanje nujne medicinske pomoči, s tem da občine svoje pravice na primarnem zdravstvu kamor sodi nujna medicinska pomoč v celoti ohranjajo (trenutno so velike težave z nujno medicinsko pomočjo na Tolminskem, Celjskem, Bohinjskem, Vrhniškem delu in še kje...). V predlogu zakona bi morale biti pristojnosti na posamezni ravni precizno opredeljene in določeni viri financiranja. Predlagatelj zakona bi pri tem moral upoštevati princip sodelovanja, dogovarjanja in ne prevlade in nadoblasti ene ali druge ravni. Precizneje je potrebno opredeliti podeljevanje koncesij. Komisija opozarja na odločbo Računskega sodišča, da se lahko koncesije podeljuje na podlagi javnih razpisov, zato se z dajanjem koncesij ob soglasju pokrajinskih svetov krši načelo javnih razpisov.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Peter Požun.

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, EPA 1876

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na svoji 2. seji, dne 28. februarja 2008, obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslancev, s prvopodpisanim Miranom Potrčem, in **ga podprla**.

Komisija meni, da se vdove in vdovce po vojaških zavarovancih po dosedanji zakonski ureditvi postavlja v neenakopraven položaj z ostalimi upravičenci do vdovskih pokojnin. Vdove in vdovci po vojaških zavarovancih bi, tako kot upravičenci po splošnem zakonu,

morali imeti možnost izbire načina koriščenja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je zanje najbolj ugoden.

Sistemski Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ločuje med vdovsko in družinsko pokojnino, kot osnovo za odmero obeh pa v 122. členu določa starostno ali invalidsko pokojnino, ki bi jo zavarovanec pridobil ob smrti, oziroma od pokojnine, ki mu je pripadala ob smrti.

Glede na 3. člen Zakona o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev (ZPIZVZ) (Ur. l. št. 49/1998), imajo po smrti upravičenca pravico do izplačevanja pokojnine njegovi družinski člani, ki pridobijo pravico do družinske pokojnine pod pogoji in na način, določen po splošnih predpisih, torej glede na določbe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1-UPB) (Ur. l. št. 109/2006). Hkrati pa drugi odstavek 15. člena ZPIZVZ daje upravičencem tudi pravico do izplačila vdovske pokojnine.

123. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki v prvem odstavku vdovsko pokojnino odmerja v višini 70 % osnove za odmero družinske pokojnine, tako vdovi ali vdovcu po vojaškem zavarovancu omogoča prejemanje 70 % pokojnine po pokojnem zakoncju. Sprememba četrtega odstavka 123. člena zakona, ki je bila uvedena leta 2005 z novelo ZPIZ-1F (Ur. l. št. 72/2005), je omogočila vdovcu oziroma vdovi izplačilo 15 % zneska vdovske pokojnine, poleg njegove starostne ali invalidske pokojnine, če je to zanj ugodneje. Vendar pa je zakonska dikcija to pravico omejila zgolj na zavarovance in uživalce pravic po splošnem zakonu, torej Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s tem pa izločila uživalce pravic po Zakonu o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev.

Komisija ugotavlja, da so zato vdove in vdovci po vojaških zavarovancih v neenakopravnem položaju z ostalimi upravičenci do vdovskih pokojnin, ki jim gredo pravice iz splošnega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, saj so upravičeni zgolj do možnosti prejemanja vdovske pokojnine v višini 70 % od osnove za odmero družinske pokojnine, ne morejo pa se odločiti za črpanje pravic iz svojega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in hkrati prejemati tudi 15 % zneska vdovske pokojnine po pokojnem vojaškem zavarovancju. Komisija zato podpira črtanje besedila v četrtem odstavku 123. člena, ki povzroča diskriminatorno obravnavo uživalcev pravic po vojaških zavarovancih.

Komisija poudarja, da gre za populacijo upravičencev, ki se vseskozi krči, saj se število upravičencev do vdovske pokojnine po vojaških zavarovancih iz leta v leto znižuje. Hkrati bo izenačevanje pravic omogočilo upravičencem do vdovske pokojnine po vojaških zavarovancih izboljšanje po večini nizkega življenjskega standarda.

Ker se finančna sredstva za pokritje zelenih pravic ne bodo črpala iz nobenega posebnega fonda, ampak se bodo morala v vsakem primeru črpati iz državnega proračuna, komisija ne vidi zadržkov za spremembo sistemskega zakona, kljub pripombam predstavnice Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da tovrstna

sprememba ne sodi v sistemski zakon, ampak v Zakon o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Peter Požun. .

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport **k predlogu Resolucije o Nacionalnem programu za kulturo 2008 - 2011**, EPA 1819

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na svoji 2. seji, dne 27. 2. 2008, obravnavala predlog Resolucije o Nacionalnem programu za kulturo 2008 - 2011, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Predlagatelj je, kot koordinator pri nastajanju Resolucije o Nacionalnem programu za kulturo 2008 - 2011, pojasnil, da se sedanje besedilo resolucije bistveno razlikuje od prvotnega osnutka, saj je Ministrstvo za kulturo vanj vključilo številne prejete pripombe in konkretne pobude, o resoluciji pa so večkrat razpravljali tudi v okviru različnih teles (Nacionalni svet za kulturo).

Komisija je obravnavala predlog Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2008 - 2011 in pri tem ugotovila, da je Državni svet Republike Slovenije v času javne razprave o osnutku organiziral dve razpravi o pričakovanih civilne družbe s področja kulture v zvezi z novim NPK in o samem osnutku, v okviru katerih so bile predlagane in zahtevane tudi spremembe, ki jih je Ministrstvo za kulturo, vsaj nekatere, upoštevalo v besedilu predloga (primerjava kazala v osnutku in predlogu).

Komisija ugotavlja, da so predlagatelji NPK morda premalo upoštevali globino in daljnosežnost sprememb položaja slovenskega naroda po osamosvojitvi, saj jih le omenjajo, a se hkrati odpovedujejo težnji po globljem razmisleku o posledicah teh sprememb za področje kulture in o verjetno nujnih spremembah v odnosu vseh nas do lastne kulture. O tej odločitvi za »postopno reformo« namesto za »radikalno reformiranje kulturne politike« nas seznanjajo predlagatelji v predgovoru predloga resolucije. V uvodu, zlasti v podpoglavju z naslovom Slovenska kultura, evropskost in globalizacija, pa se komisiji postavljajo nekatera temeljna vprašanja, na katera v nadaljevanju besedila ni dovolj jasnih odgovorov.

Komisija meni, da manjka razmislek o vlogi slovenske kulture v preteklosti glede na posebnosti slovenske politične oziroma ne/državne zgodovine in o tem, kakšno vlogo naj bi kultura imela v prihodnosti glede na spremenjene okoliščine in vključenost Slovenije v Evropsko unijo. Pri tem je odprto vprašanje nacionalne identitete in razprava o tem, ali kultura sooblikuje in zagotavlja nacionalno identiteto ter njeno ohranjanje ali jo samo izraža, še bolj pa vprašanje možnosti, da se Slovenija, ki bo tudi v prihodnje težko

uveljavljala svojo posebnost in stvarno samostojnost kot politični in gospodarski dejavnik, uveljavi s svojo kulturo, ki zagotavlja lasten obstoj, prepoznavnost in celo neke vrste »blagovno znamko«. Kljub predpostavki, da je besedilo predloga na splošno dobro pripravljeno, je komisija opozorila, da je predlog programa premalo ambiciozen in premalo zahteven do drugih področij in dejavnosti.

Komisija je izpostavila pomen slovenskega jezika, saj ta predstavlja gibalno slovenske identitete, sporazumevanja ter duhovnega in umetnostnega izražanja, zato se zavzema za dosledno uporabo jezika v šolah in na fakultetah (zagotavljanje izvajanja programov v slovenskem jeziku) ter prevode znanstvenih tekstov in učbenikov. V nasprotnem primeru bi v daljšem časovnem obdobju lahko prišlo do stagnacije razvoja jezika in s tem posledično tudi do osiromašenja.

Komisija opozarja, da pri uvrščanju slovenske kulture v mednarodni okvir ni prisotne nikakršne systemske ureditve oz. institucije, ki bi delovala na tem področju, podobno, kot je to urejeno v tujini (pr. Goethe Institut ali British Council). Zato se komisija zavzema za ustanovitev podobne institucije, ki bi zajemala promocijo jezika in kulture zunaj meja ter utrjevanje mednarodnih povezav, kar vključuje promocijo filma, glasbe, gledališča in literature.

Komisija ugotavlja, da je filmska produkcija zabredla v krizo, predvsem zaradi slabega vodenja Filmskega sklada in nezagotavljanja kontinuirane filmske produkcije. NPK narekuje pretvorbo Filmskega sklada v Filmski inštitut, komisija pa v zvezi s tem opozarja na pomanjkanje primerne programa, ki bi reševal krizo na filmskem področju.

Med pomanjkljivostmi NPK komisija opozarja na neuravnoteženost med obravnavo tradicionalnih in etabliranih umetniških praks in na drugi strani obravnavo novih, še ne tako uveljavljenih ali tudi bolj množičnih umetniških praks, ki se največkrat odvijajo zunaj sfere javnih zavodov in drugih profesionalnih ustanov, s čimer je povezano tudi pereče vprašanje ustvarjalcev, ki jih program in zakonodaja obravnavata kot t.i. samozaposlene na področju kulture. Pri tem ne gre toliko za očitke, da te uravnoteženosti ni na načelni ravni, temveč je predvsem ni opaziti na ravni ukrepov, ciljev in merljivih kazalcev, skratka v tistih delih programa, ki naj bi imeli finančne učinke. Komisija opozarja, da bi bilo potrebno zagotoviti uporabo enakih meril pri vrednotenju dosežkov ne glede na to, ali te dosežke dosegajo zaposleni ustvarjalci v javnih zavodih ali samozaposleni v ad hoc organizacijskih oblikah, nevladnih organizacijah oziroma samostojno. Na podobne neuravnoteženosti opozarjajo tudi posamezna stanovska društva (npr. Društvo baletnih umetnikov Slovenije).

Komisija je pozitivno ocenila zlasti spremembe, ki prinašajo boljše možnosti za enakovredno upoštevanje invalidov, predvsem kot obiskovalcev kulturnih prireditev oziroma uporabnikov umetniških del (bralci, gledalci, poslušalci). Opozarja, da so te spremembe v NPK obravnavane zgolj načelno, potrebno pa bi bilo natančno določiti posege, ki so za doseg tega cilja potrebni (v zvezi s cilji na področjih knjige in

knjižnične dejavnosti naj bi posebej obravnavali dostopnost kulture in umetniških del za invalide).

Predstavnik Mirovnega inštituta je komisijo seznanil, da so bile njihove pripombe na Ministrstvu za kulturo pri pripravi resolucije le delno upoštevane, čeprav so tovrstni dokumenti, poleg krovnega zakona (ZUJIK), podlaga za razvoj usmeritev kulturne politike. Predstavnik je izrazil ogorčenje nad ponovno izključitvijo civilne družbe in nevladnih organizacij pri urejanju tako pomembnih vprašanj na področju kulture, saj so bili le ti prezrti že pri pripravi krovnega zakona.

Predstavnik sindikata Glosa je komisijo seznanil z dejstvom, da njihove pripombe niso bile upoštevane. Predvsem se jim zdi sporna ustanovitev komisije, v kateri bi pri pripravi reforme javnega sektorja in celostni rešitvi statusa samozaposlenih poleg predstavnikov različnih ministrstev sodelovali tudi predstavniki samozaposlenih, drugi kulturniki in predstavniki izvajalskih dejavnosti. Poudaril je, da je predstavnikom civilne družbe v takih procesih zagotovljeno le sodelovanje, brez dejanske možnosti učinkovanja pri sprejemanju odločitev.

Predstavnik SVIZ-a je izrazil ogorčenje zaradi nesodelovanja s civilno družbo pri pripravi resolucije, saj na pripombe ni bil posredovan niti odgovor. V zvezi s preobrazbo javnega sektorja je opozoril na statusno - finančna vprašanja zavodov s področja kulturne dediščine v primeru regionalizacije Slovenije in na pereče vprašanje samozaposlenih ustvarjalcev.

Komisija meni, da je Resolucija premalo ambiciozna, še posebej ob dejstvu, da je slovenska kultura podhranjena, predvsem zaradi vezanosti na majhno tržišče in zniževanje indeksa namenjenega za kulturo v proračunu. Člani so opozorili na težave, ki se pojavljajo pri pridobivanju finančnih sredstev za društva. Treba bi bilo posnemati izkušnje v tistih državah, ki so uvedle davčne in druge spodbude, s čimer so pospešile kulturno produkcijo in tako zagotovile interes gospodarstva za vlaganja v kulturne programe.

Komisija je predlagala naslednji konkretni pripombi:

- V UVODU bi bilo treba v okviru podpoglavja Slovenska kultura, evropskost in globalizacija na koncu predzadnjega odstavka besedilo dopolniti z naslednjim stališčem: "Slovenija mora prepoznati kulturo kot svojo prednost in možnost za uveljavljanje svoje posebnosti v širšem prostoru, v evropskem in svetovnem merilu in spodbujati ustvarjalnost, prenašanje dosežkov kulture in ustvarjalnosti kot ključne komponente kakovosti, ob znanju tudi na druga področja, še zlasti v gospodarstvo in se uveljavljati kot prostor in subjekt kakovostne kulturne ponudbe tudi za širše okolje. Slovenija si mora prizadevati, da postane eno glavnih trajnih evropskih kulturnih prizorišč; v določenem pomenu besede in za določena področja pa lahko tudi neke vrste evropska kulturna tržnica."

- V poglavju PRIORITETE IN CILJI – UKREPI – KAZALNIKI bi bilo treba v 5. podpoglavju - Uprizoritvene umetnosti med ukrepe uvrstiti tudi naslednji alineji:

"- spodbujanje nastajanja novih domačih baletnih del in
- spodbujanje sistematičnega vključevanja (zaposlovanja) kvalitetnih domačih diplomantov baletnih šol v slovenske baletne ansamble."

V razpravi so člani ob podanih pripombah menili, da je predlog resolucije v osnovi dobro pripravljen, zato so ga **podprli**.

* * *

Za poročevalca je bil določen član komisije Anton Peršak.

Mnenje komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin (ZPNPPok) druga obravnava, EPA 1759

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 2. seji, dne 5. marca 2008, obravnavala Predlog zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s pripombami občin (Ljubljana, Žirovnica, Slovenj Gradec, Ribnica, Kostel, Kočevje, Ljutomer), ki so jih podale v okviru prve obravnave, stališči Združenja občin Slovenije in Skupnosti občin Slovenije, Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Kmetijsko - gozdarske zbornice Slovenije in z mnenjem Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora.

Komisija uvodoma ugotavlja, da so v zakonodajnem postopku nekateri področni zakoni, ki so tudi predmet sprememb Predloga zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin. Zaradi tega bo treba v nadaljnji obravnavi predloga zakona nameniti pozornost tistim predlaganim rešitvam, s katerimi se posega v zakone, ki so v zakonodajnem postopku ter jih ustrezno uskladiti. Ob tem bo treba nekatere določbe, tudi z vidika opozoril Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora, ponovno preučiti, saj presegajo okvir urejanja tega zakona, npr. rešitve glede financiranja zasebnih šol v zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Predstavnik predlagatelja je tudi pojasnil, da je tudi na podlagi opozoril Državnega sveta v okviru prve obravnave k predlaganim rešitvam v zvezi s financiranje zasebnih šol vloženo amandma treh poslanskih skupin. Komisija je tudi opozorila na področne zakone, ki so še v vladni obravnavi (so bili objavljeni na vladni spletni strani), in bodo morebiti predloženi v zakonodajni postopek in sprejeti v Državnem zboru pred sprejetjem predmetnega zakona.

V zvezi s predlagano rešitvijo v 7. členu, da Vlada sprejema strategijo razvoja Slovenije, komisija ugotavlja, da je v skladu z Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in

postopkih priprave predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti strategija razvoja Slovenije strateški dokument razvojnega načrtovanja, ki ga sprejme Vlada.

Komisija tudi ugotavlja, da je Državni zbor v drugi obravnavi Predloga zakona o pokrajinah sprejel amandma k 13. členu, s katerim se je črtalo določilo, da sodi ustanovitev pokrajinskega stanovanjskega sklada med naloge regionalnega pomena, ki so v pristojnosti pokrajin. Pokrajina se bo v povezavi s predlagano rešitvijo v 35. členu tega zakona (novi 159. a člen Stanovanjskega zakona) sama odločila, ali bo ustanovila sklad ali ne.

Komisija se je seznanila z amandmajem treh poslanskih skupin k 59. členu, s katerim se predlaga, da so okoljske dajatve zaradi obremenjevanja odpadnih voda z odpadnimi vodami in obremenjevanja okolja zaradi ravnanja s komunalnimi odpadki oziroma zaradi odlaganja odpadkov prihodek proračuna občine, na območju katere ima zavezanec sedež oziroma stalno prebivališče. Komisija **je podprla amandma treh poslanskih skupin k 59. členu**, saj sledi mnenju Državnega sveta, podanega v okviru prve obravnave, da sodijo dajatve za obremenjevanje voda z odpadnimi vodami in obremenjevanje okolja zaradi odlaganja odpadkov v skladu načelom, da se za opravljanje nalog prilagodijo tudi viri sredstev, med prihodke občin.

Komisija ni podprla predloga, da bi bila odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov obvezna pokrajinska gospodarska javna služba, saj je to v skladu z 149. členom zakona o varstvu okolja obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja. V skladu z zakonom o lokalni samoupravi je skrb za zbiranje in odlaganje odpadkov izvirna pristojnost občin in bi zato taka rešitev pomenila prenos naloge z občinskega na pokrajinski nivo, kar pa ni namen tega zakona. Glede na predlog zakona o pokrajinah pa se lahko občine dogovorijo in zagotavljanje lokalne javne gospodarske službe prenesejo na pokrajino.

Čeprav je Državni svet je v okviru prve obravnave podprl predlog, da se z dopolnitvijo Zakona o varstvu okolja inšpekcijski nadzor na področju varstva okolja organizira tudi na pokrajinskem nivoju, ker je obseg dela občinskih inšpektorjev za območje ene občine premajhen, Komisija ni podprla predloga, da bi nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov, izdanih na podlagi varstva okolja, opravljala pokrajinska inšpekcija na varstvo okolja, ker bi s tem posegli v pristojnost občin. Nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov lahko opravlja le lokalna skupnost sama, ki pa lahko tak nadzor prenese na organ skupne občinske uprave - medobčinski inšpektorat.

Komisija podpira predlog predlagatelja, da se pristojnost na področju zapiranja rudnika svinca in cinka Mežica, rudnika živega srebra Idrija, rudnikov rjavega premoga Zagorje, Senovo in Kanižarica ter Rudnika Trbovlje-Hrastnik prenese na pokrajine in s tem priprava in izvajanje razvojnih projektov, ki so nujni za revitalizacijo degradiranega okolja. Ob tem pa komisija opozarja na problem finančnih sredstev, ki jih bodo morale zagotavljati pokrajine, saj se še država sooča s problemom zagotavljanja zadostnega obsega sredstev za odpravo posledic rudarjenja oziroma izvajanje sprejetih programov.

Komisija ocenjuje, da je predlagana rešitev glede zagotavljanja zavetišč v predlogu zakona primerna, saj dopušča možnost zagotavljanja javne službe zavetišč tako na nivoju občin kot na nivoju pokrajin.

Komisija je ocenila, da argumenti Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se ne strinja s prenosom ustanoviteljstva splošnih bolnišnic na pokrajine, niso prepričljivi.

V povezavi s predlagano rešitvijo v 261. členu, da se v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (ZVNDN) v vseh določbah besedi "lokalna skupnost" v ustreznem sklonu nadomestita z besedo "občina", komisija opozarja na 115. člen ZVNDN, v katerega se s tem predlogom zakona ne posega. 115. člen ZVNDN določa vire za financiranje pred naravnimi in drugimi nesrečami, pri čemer so na podlagi nevedene predlagane spremembe v 261. členu predloga zakona predvideni viri financiranja proračuni občin, ne pa tudi proračuni pokrajin. V povezavi s 299. členom predloga zakona, da pokrajine (in občine) zagotavljajo sredstva za financiranje svojih nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, bi bilo treba dopolniti tudi 115. člen ZVNDN z določilom, da se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami financira tudi iz proračunov pokrajin.

Skladno z načelom postopnosti pri uporabi sil in sredstev ter subsidiarnosti ukrepanja ob nesrečah je po mnenju komisije smiselno, da v primeru, ko intervencija ob nesreči presega zmogljivost občine, poteka vodenje intervencije na nivoju pokrajine. Ker meni, da se mora na nivoju pokrajine odločati o zagotovitvi sredstev za stroške nujnih del pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, če jih vodijo pokrajinski organi, **je podprla amandma treh poslanskih skupin k 286. členu.**

Na podlagi dodatnega pojasnila predstavnikov predlagatelja se komisija ni strinjala z opozorili Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k predlaganim rešitvam glede izvrševanja nalog na področju socialnega varstva, saj je ocenila, da občine na področju socialnega varstva ne izgubljajo svojih pristojnosti, ampak se naloge iz državne pristojnosti le prenašajo v izvrševanje pokrajinam.

Komisija se je seznanila tudi z amandmajem treh poslanskih skupin k 390. členu, s katerim se predlaga, da se kmetijska zemljišča v lasti države s prvim dnem leta, v katerem začnejo pokrajine z delom, neodplačno prenesejo v last pokrajin, stavbna zemljišča v lasti države pa v last občin. Komisija **je podprla amandma k 390. členu.** Kljub temu, da je Državni svet v okviru prve obravnave podprl predlog za neodplačni prenos kmetijskih zemljišč in stavbnih zemljišč na občine, je komisija na podlagi razprave podprla predlog, da se na občine prenese le lastništvo stavbnih zemljišč, pri čemer se zaradi stalnega spreminjanja njihovega statusa upošteva, da se prenese lastništvo tistih stavbnih zemljišč, ki imajo ta status na dan prenosa. Komisija se ni strinjala s predlogom Kmetijsko - gozdarske zbornice Slovenije, da se ohrani sedanja ureditev in da ostane lastništvo in gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije še naprej v pristojnosti države, ki je

ustanoviteljica tega sklada. Po mnenju komisije je sklad slab upravljelec in zakupniki nimajo interesa za dolgoročna vlaganja v kmetijska zemljišča. Komisija podpira predlog za neodplačni prenos kmetijskih zemljišč v lasti države na pokrajine, vendar ob upoštevanju pripombe komisije k 150. in 152. členu predloga zakona, da se v 73. in 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih določi, da pokrajine zagotavljajo sredstva za komasacijo in melioracijo.

Glede pripomb občin, ki se nanašajo na področje kulture, komisija ugotavlja, da je v prehodnih in končnih določbah Zakona o financiranju pokrajin določeno, da Ministrstvo, pristojno za kulturo, preneha v polnem ali pretežnem delu financirati izvajanje javne službe javnih zavodov, ki jih je ustanovila ena občina ali soustanovilo več občin na področju kulture, najpozneje 1. 1. 2009 oziroma s prvim dnem proračunskega leta, v katerem bodo začele z delom pokrajine. Ob sprejemanju te rešitve se je ocenilo, da bo z ustanovitvijo pokrajin pretežni del zavodov, ki opravljajo svoje naloge za območje, širše od območja ene občine, prešlo v pristojnost pokrajin, s tem pa tudi financiranje. To pomeni, da bodo z dnem, ko bodo pokrajine začele z delom, financiranje teh zavodov prevzele pokrajine, zaradi tega pa pridobijo tudi soustanoviteljske oziroma ustanoviteljske pravice. Ob tem komisija še opozarja na obrazložitev predstavnikov predlagatelja, da se bo na pokrajine prenesel tudi vir sredstev za financiranje omenjenih zavodov.

Komisija je na podlagi dodatnih pojasnil predstavnikov predlagatelja tudi ugotovila, da se z določbo petega odstavka 403. člena tega zakona, na podlagi katerega se glede trajanja zagotavljanja pravic in obveznosti iz kolektivne pogodbe, poslabšanja pravic iz pogodbe o zaposlitvi iz objektivnih razlogov, odškodninske odgovornosti ter odklonitve prehoda javnih uslužbencev uporablja določba 73. člena Zakona o delovnih razmerjih, v ničemer ne poslabšuje položaj delavcev, na kar je opozoril Državni svet v prvi obravnavi. Po mnenju komisije določila 403. člena zagotavljajo prehod javnih uslužbencev na pokrajinske organe in ohranitev vseh pridobljenih pravic.

Komisija je na podlagi opravljene razprave in pojasnil predstavnikov predlagatelja zakona sprejela naslednje pripombe k posameznim členom naslednjih zakonov:

K Zakonu o ohranjanju narave

K 37. členu:

V novem tretjem (3) odstavku 8. člena se v drugi alineji na začetku doda besedilo "v sodelovanju z občinami".

Obrazložitev:

Predlaga se, da pokrajina v sodelovanju z občinami ustanavlja zavarovana območja in sprejema druge ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega pomena na območju teh občin.

K Zakonu o rudarstvu

K 97. členu:

Prvi odstavek 97. člena se spremeni tako, da se glasi:

"V primeru, ko koncesijo podeli pokrajina, plačilo pripada pokrajini in občini vsaki po 50 %, ko koncesijo podeli država plačilo pripada državi in občini vsaki po 50 %."

Obrazložitev:

Sredstva iz naslova plačila za rudarsko pravico, ki se v skladu s sedaj veljavno ureditvijo deli med državo in občino, bi se morala v primeru podeljevanja koncesije s strani pokrajine deliti med pokrajino in občino in ne na način, kot je predlagano (med državo, pokrajino in občino). Sredstva bi namreč morala ostati v okolju, ki so zaradi teh dejavnosti prizadeta.

K Zakonu o kmetijstvu

K 143., 144. in 145. členu:

Črtajo se 143., 144. in 145. člen.

Obrazložitev:

Te določbe določajo, da so ustanovitelji javnih zavodov na področju kmetijstva pokrajine. Komisija ocenjuje, da je sedanja ureditev in mreža javnih zavodov na področju kmetijstva ustrezna, saj obstoječi javni zavodi opravljajo (z dolgoletno tradicijo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice) vse funkcije na celem območju Republike Slovenije. Mreža obstoječih javnih zavodov in organizacijska struktura omogoča izvajanje javne službe na področju kmetijstva razpršeno po vsem območju Slovenije. Ustanavljanje dodatnih pokrajinskih zavodov na področju kmetijstva bi pomenilo podvajanje funkcij in s tem povečanje stroškov za delo teh zavodov.

K Zakonu o kmetijskih zemljiščih

K 150. členu:

150. člen se spremeni tako, da se glasi:

V prvem odstavku 73. člena se v drugi alineji beseda "občina" nadomesti z besedo "pokrajina".

Obrazložitev:

Na podlagi določb Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je bil opravljen prenos kmetijskih zemljišč z občin na Sklad kmetijskih zemljišč. Tako občine niso več lastnice kmetijskih zemljišč, razen nepomembnega dela izjem, in tudi nimajo prihodkov za pokrivanje stroškov komasacij in melioracij. Ker komisija predlaga

neodplačni prenos kmetijskih zemljišč na pokrajine, naj se ta obveznost občin črta iz zakona in v celoti dodeli pokrajini. V primeru, da je občina v komasacijo vključena kot investitorica infrastrukturnega objekta, pa je v komasacijo vključena že po drugem odstavku 73. člena Zakona o kmetijskih zemljišč.

K152. členu:

152. člen se spremeni tako, da se glasi:

V 88. členu se besedilo tretje alineje nadomesti z besedama "pokrajina iz proračuna".

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 150. členu.

K Zakonu o zdravstveni dejavnosti

K 227. členu:

227. člen se spremeni tako, da se glasi:

Drugi odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Koncesijo za opravljanje javne službe v zdravstveni dejavnosti na sekundarni ravni podeli pokrajinski svet s soglasjem ministra, pristojnega za zdravje".

Obrazložitev:

Glede na predlagano rešitev v 222. členu, da mrežo javne zdravstvene službe na sekundarni ravni zagotavljajo pokrajine, se predlaga, da podeli koncesijo pokrajinski svet.

K poglavju B) Prenos nalog iz državne pristojnosti v izvrševanje pokrajinam

K podpoglavju c) upravne naloge s področja razlastitev in služnosti v javnem interesu, upravnih dovoljenj za posege v prostor, graditev in uporabo zgrajenih objektov ter vodenja registrov na stanovanjskem področju

V podpoglavju c) se črta "ter vodenja registrov na stanovanjskem področju"

Obrazložitev:

Na stanovanjskem področju se ne prenašajo naloge iz državne pristojnosti v izvrševanje pokrajinam in s tem tudi ne vodenje registrov na stanovanjskem področju.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Darko Fras.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 3. seji, dne 5. 3. 2008, obravnavala Predlog zakona o kmetijstvu, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so k predlogu zakona prejeli pripombe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Predstavnik predlagatelja je predstavil poglobitve rešitve predloga zakona, ki uvaja številne novosti in izboljšave, ki bodo vplivale na dolgoročno načrtovanje razvoja kmetijstva in živilstva, učinkovitejše izvajanje ukrepov kmetijske politike ter hitrejšo prilagajanje zahtevam konkurence. Predlog zakona ne predvideva povečanja potrebnih proračunskih sredstev glede na veljavni zakon.

Predlagani zakon podrobneje na novo določa definicijo kmetije kot oblike kmetijskega gospodarstva. Kmetija je po novem oblika kmetijskega gospodarstva, na katerem se eno ali več gospodinjstev ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Člani kmetije so fizične osebe, ki so člani gospodinjstva. Vsaka kmetija mora določiti svojega nosilca, ki je v primeru kmetije tudi upravičenec za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike. Eden pomembnejših ciljev v predlaganem zakonu je pospešitev upravnih postopkov, ki potekajo na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Zakon določa poseben upravni postopek za reševanje zahtevkov za ukrepe za vse tiste dele vsebin upravnega postopka, kjer ni mogoče uporabiti določil Zakona o upravnem postopku. Predlagane rešitve težijo predvsem k poenostavitvi postopkov s ciljem zmanjšati stroške in skrajšati čas izvajanja določenih postopkov, kot na primer z vročanjem odločb in sklepov z navadnimi pošiljkami, telefonsko pozivanje in izdajanje skupinskih odločb.

Novost je tudi ureditev neposredne prodaje s kmetijskega gospodarstva, v sklopu katerega se celotno območje Slovenije definira kot lokalni trg v primeru prodaje majhnih količin končnemu potrošniku. Na področju kakovosti in označevanja kmetijskih pridelkov in živil je pomembna dopolnitev, tako imenovana nacionalna shema "dobrote s kmetij", s katero se želi doseči uveljavitev tradicionalno pridelanih in predelanih živil na trgu. Na področju dopolnilnih dejavnosti gre predvsem za poenostavitev načina ugotavljanja dohodka iz dopolnilne dejavnosti na kmetiji, ki se naslanja na podatke iz davčne napovedi, črtane pa so tudi zahteve glede izobrazbe in število let delovnih izkušenj. Na novo se ureja možnost upravljanja kmetijskih opravil v vsakem času, če to nujno zahteva narava delovnega procesa, vremenske razmere, višja sila ali izredne okoliščine.

Uvaja se na novo javno službo za upravljanje in vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov, ki bo nadomestila dosedanje pogodbeno urejanje teh nalog po javnih razpisih. Ureja se časovna neopredeljenost izvajanja javnih služb in tako bodo po novem dosedanje izvajalci lahko izvajali javne službe največ sedem let od uveljavitve zakona, če bodo izpolnjevali predpisane pogoje. Na novo se vzpostavlja institut mojstrske kmetije z namenom praktičnega usposabljanja v kmetijstvu. To naj bi bila kmetija, ki je sodobno

tehnološko urejena ter da ima vsak en član kmetije mojstrski izpit in izpolnjuje druge predpisane pogoje za izvajanje praktičnega usposabljanja. Določa se tudi postopek za pridobivanje mojstrskega izpita.

Zelo podrobno se ureja evidence in registre, zlasti z vidika pravic uporabe in povezovanja osebnih podatkov in vzpostavljanja baz podatkov, ki so ključne za izvajanje ukrepov kmetijske politike. Večino evidenc upravlja ministrstvo, vodenje registra kmetijskih gospodarstev pa je tudi po novem predlogu zakona v pristojnosti upravnih enot.

Slovenija je z vstopom v EU in s prevzemom skupne kmetijske politike ohranila manjši del pristojnosti za vodenje kmetijske politike. Doslej veljavni zakon o kmetijstvu, ki je bil sprejet leta 2000 in ki je bil sistemska podlaga predvsem za učinkovito pripravo na prevzem skupne kmetijske politike pred vstopom v EU, je bilo potrebno temeljito spremeniti in dopolniti, kar je storjeno s to pripravo novega zakona.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa je poudaril, da so s predlaganim besedilom zakona načeloma zadovoljni, saj večino dosedanjih ključnih predlogov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije zakonsko besedilo že vsebuje. V nadaljevanju je obrazložil še predlagane pripombe, ki bi pripomogle k še boljšemu besedilu predlaganega zakona.

V razpravi so člani komisije opozorili na nekatere nejasnosti iz določb predloga zakona; tako po določilu drugega odstavka 57. člena ni jasno, kako naj posameznik vrača prejeta sredstva, če pa ni vložil zahtevka za izplačilo sredstev. V resnici gre verjetno za primere, ko je posameznik lahko vlagal do štiri zahtevke in je vložil dva ali tri zahtevke, zadnjega pa ne. Vendar iz določb to ni razvidno; najmanj, kar bi bilo potrebno je, da se med besedi "vloži zahtevka" doda beseda "zadnjega". Tudi v četrti alineji 123. člena predloga zakona bi morala biti zapisana naloga svetovanja in pomoči pri drugih oblikah proizvodnega in interesnega združevanja.

Komisija je predlog zakona **podprla** kot primerno podlago za nadaljnjo obravnavo, meni pa, da bi moral predlagatelj konkretnije preučiti in se opredeliti do naslednjih **konkretnih pripomb** k posameznim členom:

k 9. členu:

Člen se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Nacionalni program razvoja kmetijstva in podeželja je temeljni razvojni dokument slovenskega kmetijstva in podeželja in zagotavlja njuno razvojno upravljanje:

- s koordinacijo med aktivnostmi na nacionalni ravni in koordinacijo aktivnostmi na ravni EU po principu od spodaj navzgor,
- z upoštevanjem načel partnerstva,
- s spremljanjem, usmerjanjem in usklajevanjem medsebojnih vplivov posameznih sektorjev kmetijstva znotraj nacionalnega programa,

- z uravnoteženjem ekoloških, ekonomskih in socialnih kriterijev razvoja,
- z izkoriščanjem naravnih danosti do stopnje, ko se te še lahko sproti obnavljajo,
- s podporo inovativnim aplikativnim raziskavam in prenosom rezultatov teh raziskav in rezultatov svetovnih tehnoloških dosežkov v kmetijsko prakso v Sloveniji,
- z izgradnjo informacijskega sistema, ki zagotavlja hranjenje in obdelavo za razvoj potrebnih informacij.

(2) Nacionalni program razvoja kmetijstva in podeželja (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program) opredeljuje zlasti analizo stanja, vrednotenje gospodarskega, socialnega in okoljskega položaja ter razvojnega potenciala, dolgoročne razvojne cilje kmetijske politike, ukrepe, programe in druge dejavnosti za uresničevanje ciljev, oceno pričakovanih učinkov in potrebnih javnih finančnih sredstev za izvajanje kmetijske politike.

(3) Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) za obdobje najmanj štirih in največ sedmih let.

(4) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena se za področja, za katera je načrtovanje razvoja urejeno neposredno s predpisi Skupnosti, uporabljajo ti predpisi.

(5) Načrtovanje, izvajanje, spremljanje, vrednotenje in poročanje o izvajanju nacionalnega programa morajo biti smiselno usklajeno s predpisi Evropske unije, ki urejajo področje razvoja podeželja."

Obrazložitev:

Prvi odstavek bi moral opredeliti namen in način upravljanja nacionalnega programa. Sedanji 9. člen predloga Zakona o kmetijstvu opredeljuje okvirno vsebino nacionalnega programa razvoja kmetijstva in podeželja, ne opredeljuje pa upravljanje tega razvoja, kar je nujno za njegovo uresničitev. Tej točki lahko potem v nadaljevanju logično sledi točka, ki govori o obvezni sestavi nacionalnega programa. Tudi EU zakonodaja s področja razvoja podeželja poleg sestave strateških načrtov in programov predpisuje namen programov ter način priprave, spremljanja, vrednotenja in poročanja. Tudi EU strateški dokumenti za razvoj podeželja predpisujejo oceno razvojnega potenciala kot obvezno vsebino strateških dokumentov (glej člen 11 Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)). Če ne bomo zagotovili skladnosti metodologije za načrtovanje in upravljanje nacionalnega programa z EU metodologijo s področja strateškega načrtovanja, potem nacionalni program ne bo mogel biti krovni program, ker bo prišlo do neskladja in zmede med dokumenti predvsem na področju spremljanja, vrednotenja in poročanja.

K 23. členu:

1. Naslov člena se spremeni tako, da se glasi:

"(reševanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev in njihovih združenj v težavah).

2. V prvem odstavku se naj za besedama "kmetijskim gospodarstvom" dodajo besede "in njihovim združenjem".

3. Na koncu drugega odstavka se doda naslednji stavek:

"Do sredstev pomoči za reševanje in prestrukturiranje so upravičene tudi zadruge in druga združenja, ki se ukvarjajo s trženjem ali predelavo kmetijskim ali gozdarskih proizvodov in so njihovi člani nosilci kmetijskih gospodarstev, če so nekrivdno zašli v težak finančni položaj in niso upravičeni do pomoči v ta namen po zakonu, ki ureja pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah.

Obrazložitev:

Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradno prečiščeno besedilo ZPRPGDT-UPB2, Ur. l. RS, št. 44/2007) predvideva pomoči samo za gospodarske družbe, zato je treba omogočiti zadrugam, ki združujejo kmete, da lahko pridobijo sredstva za reševanje težav iz državnih pomoči pod enakimi pogoji kot kmetje.

K 37. člen:

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Odločbe in sklep organa prve stopnje s področja ukrepov kmetijske politike so vročajo skladno z določbami Zakona o splošnem upravnem postopku.« Posledično se drugi in tretji odstavek 37. člena črtata."

Obrazložitev:

Odstop od sistema vročanja, kot ga določa Zakon o splošnem upravnem postopku, pomeni manjše pravno varstvo strank postopka. Predvsem bi sistem vročanja z navadno pošto pomenil zoženje pravice do pritožbe. Osebna vročitev stranki omogoča, da se zaradi osebnega prejema natančno in pravočasno seznani z odločitvijo upravnega organa in posledično odloči glede vlaganja pritožbe. Rešitev, ki je predlagana v drugem odstavku zakona, je nesmiselna, saj ne pomeni dodatne zaščite za kmeta, saj kmet ne pozna vseh predpisov, da bi določil rok do kdaj bi morale biti izdane odločbe za posamezni ukrep. Tako je zelo verjetno, da bo v praksi prihajalo do zapletov, ker kmetje ne bi pravočasno reagirali ali celo spregledali odločitev organa. Zakon o davčnem postopku uvaja vročanje odločb z navadno pošto, vendar je za primere, ki pomenijo »negativno« odločitev za stranko (npr. doplačilo obveznosti) predvidena še osebna vročitev in s tem tudi dodatni rok za pritožbo. Zaradi varstva pravice do pritožbe je nujno, da se odločbe vročajo osebno.

K 38. členu:

Člen se spremeni tako, da se glasi:

"Pritožba se vloži pisno ali poda ustno na zapisnik pri organu, ki je o zadevi odločal."

Obrazložitev:

V kolikor bi strankam odvzeli možnost, da podajajo pritožbe ustno na zapisnik bi grobo posegli v pravice predvsem neukih strank. Z možnostjo pritožbe ustno na zapisnik bi zagotovili enakopraven položaj strank v postopku, predvsem tudi tistih, ki ne zmorejo pisnega izražanja svojih pripomb.

K 52. členu:

Člen se spremeni tako, da se glasi:

"(1) V odprtih javnih razpisih je vloga popolna in se šteje za razumljivo, ko so priloženi vsi zahtevani dokumenti in je zahteva stranke jasna. Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, organ stranko pozove, da v postavljenem roku vlogo dopolni oziroma odpravi nejasnosti.

(2) Po pozivu dopolnjena vloga se šteje za vloženo v času, ko je bila dopolnjena. Čas dopolnitve vloge se obravnava na način iz prve alineje drugega odstavka 51. člena."

Obrazložitev:

Pravica do dopolnitve in razjasnitve vloge je ena izmed temeljnih pravic stranke v postopku, zato se vloga samo zaradi nejasnosti ne more zavrniti na temelju neizpolnjevanja pogojev razpisa. Dopolnjevanje in razjasnjevanje vloge tudi ne pomeni odstop od načela ekonomičnosti postopka, saj je v primeru odprtih razpisov čas vložitve popolne vloge še vedno odločilni kriterij. Z možnostjo dopolnjevanja in razjasnjevanja vloge ima stranka možnost, da odpravi očitne pomote in morebitne druge pomanjkljivosti. Glede na to, da ZUP poziv na dopolnitev oziroma razjasnitev opredeljuje kot eno izmed bistveni pravic postopka menimo, da omejitev pravice dopolnjevanja vloge pomenila prevelik odstop od veljavnih postopkovnih pravic in to odstop v škodo stranke postopka.

K 61. členu:

Šesti odstavek se črta.

Obrazložitev:

Prvi peti odstavek so dovolj jasni, tako da ni potrebno uvajati dodatnega predpisa.

K 70. členu:

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Kot »Dobrote naših kmetij« se lahko označijo kmetijski pridelki in izdelki, pridelani ali izdelani na kmetiji po receptih, značilnih za kmečke izdelke, in z uporabo pretežnega dela lastnih surovin ali surovin iz lokalnega okolja."

Obrazložitev:

Izraz Dobrote naših kmetij v preteklih letih se je dodobra uveljavil v slovenskem prostoru, zato ni razloga, da bi uvajali novo terminologijo in zmedo med kmete ter potrošnike. Gre vsebinsko za pridelke in izdelke, ki nastanejo na naših kmetijah. Zakonodajalec želi, da se spodbuja pridelava, predelava ter zlasti trženje in nadzorovano označevanje pridelkov in izdelkov ki nastanejo z uporabo pretežnega dela lastnih surovin. Zato se predlaga uporaba izraza "Dobrote naših kmetij" namesto predlagane terminologije "Dobrote s kmetij".

K 107. členu:

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

"(5) Spodbude za organizacije proizvajalcev se zagotavljajo v obliki pomoči za ustanavljanje novih in za bistveno razširitev dejavnosti obstoječih organizacij proizvajalcev. Pomoči se zagotavljajo tako v okviru skupne ureditve trga v skladu s predpisi Evropske skupnosti, zunaj skupnih tržnih ureditev pa na podlagi predpisa, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije."

Sedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

Obrazložitev:

Povezovanje je za slovensko kmetijstvo posebej pomembno zaradi njegove razdrobljenosti. Predpisi Evropske skupnosti za posamezne ureditve trga predvidevajo obvezne podpore organizacijam proizvajalcev, ki izpolnjujejo določene pogoje. S tem pa podpore posamezne države članice organizacijam proizvajalcev na drugih področjih niso izključene, temveč jih posamezna država članica opredeli glede na stanje tržne in posestne strukture. Tržna struktura v Sloveniji kaže na vse večji razkorak v stopnji koncentracije na področju trgovine in predelave na eni strani in primarne kmetijske proizvodnje na drugi strani. Zato je za vzpostavitev bolj uravnoteženih tržnih razmerij v Sloveniji nujen ukrep, da država, podobno kot druge članice EU (npr. Španija, Italija, Francija), podpira organizacije proizvajalcev tudi za druge kmetijske proizvode in ne le za tiste, kjer skupne ureditve trga na ravni EU predvidevajo ustanovitev organizacij proizvajalcev. Pogoji za ustanovitev organizacij proizvajalcev za te proizvode naj bodo določeni tako, da bodo spodbujali čim širše število proizvajalcev k organiziranemu nastopu na trgu. Glede na doseženo stopnjo organiziranosti v Sloveniji prevladuje mnenje, da je treba enako podpirati širitev dejavnosti v že obstoječih organizacijah, kot so na primer zadruge, medtem ko bi podpore izključno ustanavljanju novih organizacij lahko dosegle nasprotni učinek od namena tega ukrepa.

K 110. členu:

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(2) Podrobnejše pogoje za delovanje in spodbujanje delovanja strojnih oziroma proizvodnih krožkov predpiše minister."

Obrazložitev:

Za delovanje strojnih krožkov je potrebno predpisati poleg delovanja tudi spodbujanje delovanja v smislu podpore razvoja strojnih krožkov v Sloveniji. Z uporabo strojnih krožkov zmanjšujemo obremenjenost kmetij z nepotrebno mehanizacijo oziroma znižujemo stroške uporabe mehanizacije na slovenskih kmetijah.

K 137. členu:

V drugem odstavku se pred zadnjo alinejo doda nova alineja, ki se glasi:

"- en predstavnik Zadružne zveze Slovenije."

K 165. členu:

1. Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(4) Obnavljanje podatkov v evidenci rabe se izvede najmanj vsaki dve leti."

Obrazložitev:

V praksi prihaja zelo pogosto do zlorab, saj se v primerih zapuščenih in neobdelanih trajnih nasadov prijavlja najboljše razrede donosa.

2. Doda se nov osmi odstavek, ki se glasi:

"(8) Lastnik ne sme posredovati neresničnih podatkov z namenom pridobitve sredstev po tem zakonu, kakor to navaja tretji odstavek 17. člena predloga zakona."

Za novi 169.a člen

Za 169. členom naj se doda nov 169.a člen, ki se glasi:

"169.a člen
(svet za razvoj baz podatkov in IT sistemov)

(1) Svet za razvoj baz podatkov in IT sistemov je strokovno svetovalno telo ministra na področju razvoja baz podatkov in IT sistemov in je sestavljen iz predstavnikov vladnih in nevladnih organizacij, javnih zavodov in uglednih predstavnikov stroke.

(2) Člane sveta za razvoj baz podatkov in IT sistemov imenuje minister z odločbo za dobo petih let. Minister skliče ustanovno sejo, na kateri imenovani člani izmed sebe izvolijo predsednika in njegovega namestnika.

(3) Svet za razvoj baz podatkov in IT sistemov sprejme poslovnik, ki določa način njegovega dela.

(4) Svet za razvoj baz podatkov in IT sistemov daje mnenja, predloge in opredelitve glede posameznih vprašanj s področja razvoj baz podatkov in IT sistemov. Naloge sveta na področju razvoj baz podatkov in IT sistemov so zlasti, da:

- daje mnenja k ukrepom izvajanja kmetijske politike, ki vplivajo na razvoj baz podatkov in IT sistemov;
- daje mnenje k predlogom predpisov s področja kmetijstva, ki so povezani z razvojem baz podatkov in IT sistemov;
- predlaga znanstvene in izobraževalne dejavnosti s področja razvoja baz podatkov in IT sistemov;
- daje strokovna mnenja k drugim pomembnejšim odločitvam na področju razvoja baz podatkov in IT sistemov
- pripravi predlog programa ukrepov za izboljšanje razvoja baz podatkov in IT sistemov.

(5) Svet za razvoj baz podatkov in IT sistemov lahko za obravnavo določenih vprašanj iz tega člena predlaga imenovanje delovne skupine strokovnjakinj ali strokovnjakov (v nadaljnjem besedilu: strokovnjak), ki pripravi predlog rešitev določenih vprašanj. Naloge in obveznosti članov take delovne skupine določi minister z odločbo o imenovanju."

Obrazložitev:

Minister za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano določi svet odbor za razvoj baz podatkov in IT-sistemov, ki bi svetoval glede poslovne učinkovitosti uporabe registriranih podatkov v slovenski primarni proizvodnji. Svet naj bi zagotovil, da bi bili ustrezni podatki na voljo fizičnim in pravnim osebam, zagotovil naj bi usklajenost uporabljenih kazalnikov in ne nazadnje razvoj orodij za racionalno uporabo podatkov pri političnih odločitvah, za statistične namene, za javne službe v kmetijstvu, inšpekcijske službe v kmetijstvu in za raziskovalne namene v kmetijstvu.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Mnenje komisije Državnega sveta za državno ureditev k **Predlogu zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih - prva obravnava**, EPA 1874

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 1. seji, dne 11. februarja 2008, obravnavala omenjeni predlog zakona, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve mag. Zvonko Zinrajh je v uvodni predstavitvi povedal, da je bila v letu 2007 sprejeta Direktiva 2007/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju pirotehničnih izdelkov v promet (Ur. l. št. 154 z dne 14. 6. 2007), katere osnovni namen je oblikovati celovit in usklajen zakonodajni okvir prometa s pirotehničnimi izdelki na ravni EU. Direktiva poskuša zagotoviti svobodni pretok pirotehničnih izdelkov znotraj EU, izboljšati splošno zaščito potrošnikov in poklicnih uporabnikov, prispevati k zmanjšanju števila nesreč, in uskladiti varnostne

zahteve, ki veljajo v različnih državah članicah. Del določb te direktive je potrebno prenesti v slovenski pravni red z zakonom tudi zaradi določitve kazenskih sankcij.

Komisija je predlog zakona **podprla**.

Član komisije Anton Peršak podpira prenovitev tega področja, saj dosedanje določbe niso ustrezale vsem vprašanjem, pri čemer je opozoril na težave, s katerimi se srečuje kot župan (omejitve glede javnih ognjemetov - potreba po varnostnikih, medtem ko le ti niso potrebni za zasebni ognjemet). Meni, da bi moral predloga zakona vsebovati nekatere prostorske omejitve (npr. gradbene mere, oddaljenost od naselja). Član komisije mag. Dušan Semolič podpira predlog zakona in absolutno prepoved pokanja s petardami. Član komisije Milan Ozimič se je strinjal s posodobitvijo in novimi rešitvami; odsotnost regulative je povzročila množično uporabo pirotehničnih sredstev tudi mladini, kjer so se zgodile nekatere težke nesreče.

G. Rajko Pučnik iz Oddelka za orožje in eksplozive (Direktorat za upravne notranje zadeve - MNZ) je povedal, da so se dolgo ukvarjali z vprašanjem podrobne opredelitve gradbenih pogojev za izdelavo in hrambo pirotehnik. To področje naj bi uredila uredba vlade, ki bo določila tudi nadzor in sankcije. V okviru projekta EU so s sodelovanjem Irske (izkušnje iz IRO) pregledali vsa skladišča v RS, zato imajo dobro podlago za pripravo akta. Po novem bo prepovedana tudi posest petard, saj prepoved prodaje zaradi prostih meja ne bo prišla do svojega učinka. Za izvajanje določb s tega področja bodo skrbeli Inšpektorat na MNZ, Tržni inšpektorat in policija. Glede uporabe pirotehničnih izdelkov na območju vrtcev in bolnišnic je na vprašanje člana komisije Rajka Fajt pojasnil, da ima vsak izdelek navodila proizvajalca, ki določa tudi varnostne odmike. Sankcije za kršitve so zelo visoke, zato pričakuje, da bo manj kršitev.

Državni sekretar mag. Zvonko Zinrajh se je strinjal s prostorskimi omejitvami, katere bodo uredili s podzakonskimi akti.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Bogomir Vnučec.

Prvi odstavek 56. člena Zakona o državnem svetu - Državni svet in njegova delovna telesa imajo pravico zahtevati od državnih organov pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo

ODGOVOR MINISTRSTVA ZA PROMET

na vprašanje državnega svetnika Draga Žure glede omejitve hitrosti v predorih na primorski in štajerski avtocesti

Državni svetnik g. Drago Žura je predložil pisna vprašanja glede omejitve hitrosti v predorih na primorski in štajerski avtocesti. Na Ministrstvu za promet smo na predložena vprašanja v sodelovanju z DARS, d.d. pripravili naslednje odgovore.

V zvezi z omejitvami hitrosti v predorih na primorski in štajerski avtocesti oziroma s časi omenjenih hitrosti razpolaga DARS s točnimi podatki za meseca december 2007 in januar 2008. V tem času so veljale omejitve hitrosti v trojanskih predorih skupaj 19 dni, v predorih Golo Rebro in Pletovarje 23 dni, v predorih Kastelec in Dekani pa 9 dni. Iz priloge 1 so natančno razvidni podatki o datumih in časih omejitev hitrosti v omenjenih predorih.

Vozila na avtocestah se v prometnem toku ne spremljajo po tistih tehničnih karakteristikah, ki so merilo za njihovo razvrstitev v cestninske razrede. Zato lahko na vprašanje koliko in kateri tipi vozil so v času omejitev hitrosti uporabljali primorsko in štajersko avtocesto in so predvidoma prevozili tudi omenjene predore odgovorimo z oceno, upoštevajoč podatke o prehodih vozil preko cestninskih postaj. Podatki za mesec december 2007 kažejo, da je cestninske postaje Kompolje, Vransko in Tepanje na štajerskem avtocestnem kraku prevozijo skupaj 1.432.851 (71,3%) osebnih vozil, 134.428 (6,7%) vozil drugega cestninskega razreda (kombiji) in 442.642 (22%) tovornih vozil. Na primorskem avtocestnem kraku je cestninski postaji Videž in Kozina (odprti sistem) prevozilo 278.664 (81,2%) osebnih vozil, 18.373 (5,4%) vozil drugega cestninskega razreda in 45.984 (13,4%) tovornih vozil.

Skupna dolžina predorov na štajerskem avtocestnem kraku znaša 7,4 km, kar je 6,5 % celotnega cestninskega kraka, katerega skupna dolžina je 114,5 km. Primorski avtocestni krak se cestnini v dolžini 94,9 km, skupna dolžina obeh predorov na njem pa znaša 4,5 km oziroma 4,7 % od celotnega cestninskega kraka. Upoštevajoč gornje deleže in čas trajanja omejitev hitrosti v predorih v mesecu decembru 2007 ocenjujemo, da delež pobrane cestnine na obeh avtocestnih krakih znaša za mesec december 2007 na štajerski avtocesti 2,4 % celotne pobrane cestnine in na primorski avtocesti 0,013 % celotne pobrane cestnine ali vrednostno 138.121 evrov na štajerski avtocesti in 2.085 evrov na primorski avtocesti. Za mesec januar DARS še ne razpolaga z dokončnimi podatki o pobrani cestnini za posamezne cestninske postaje.

DARS je po ugotovitvi o povečani drsnosti betonskih vozišč v predorih ob deževnem vremenu preventivno omejil največjo dovoljeno hitrost vožnje. Razlogi povečane drsnosti vozišč so bili preverjeni s strani neodvisnih tujih strokovnjakov, katerih izsledki so bili predstavljeni v javnosti. Glede same omejitve hitrosti v predorih želimo izpostaviti, da gre za ukrep zagotavljanja varnosti prometa, ki ga upravljavcu avtoceste naloga Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 - uradno prečiščeno besedilo). Ta v 46. členu določa da v primeru, ko je državna cesta v stanju, ko je zaradi zavarovanja ceste in prometa na njej potrebno začasno omejiti hitrost (pod največjo dovoljeno, ki po predpisih o varnosti cestnega prometa za avtocesto znaša do 130 km/h za osebna vozila in do 80 km/h za tovorna vozila s (priklopnikom) upravljavec to mora storiti, ukrep pa je lahko uveljavljen za čas do enega leta. Aktivnosti za odpravo razlogov za omejitve hitrosti so v teku in predvidoma bodo dela za izboljšanje hrapavosti vozišč v predorih izvedena v spomladanskih mesecih. Vezano na omejitve hitrosti v avtocestnih predorih in omejitve hitrosti na vzporednih regionalnih cestah (na njihovih delih izven naselij), na katere opozarja državni svetnik d. Drago Žura pa želimo poudariti, da je omejitev hitrosti v avtocestnih predorih začasen ukrep, katerega edini cilj je zagotoviti varnost udeležencev v prometu, ki je še posebej občutljiva v cestnih predorih.

K pobudi državnega svetnika, da naj DARS d.d. uredi vse potrebno da se uporabnikom primorske in štajerske avtoceste povrne del plačane cestnine iz naslova zmanjšane uporabnosti obeh avtocest zaradi znižane omejene hitrosti vožnje pa želimo pojasniti naslednje. Pobuda izhaja iz dejstva, da je cestnina kot posebno plačilo za uporabo sodobnih avtocest utemeljena s koristmi, ki jih dosežejo uporabniki s prihranki pri stroških obratovanja vozil, krajših časih prevoza in večji prometni varnosti prevoza v primerjavi z uporabo vzporedne dvopasovne ceste slabše kakovosti. V nasprotju z omenjenimi koristmi, ki so podlaga t.i. družbenoekonomski presoji upravičenosti investicije v avtocesto, pa se dejanska višina cestnine določa na podlagi koriščenja avtoceste in v sorazmerju s stroški njihove izgradnje, vzdrževanja in obratovanja. To določata t.i. direktiva o "evrovinjeti" in 5. člen Uredbe o cestninskih cestah in cestnini za uporabo cestninskih cest (Uradni list RS, št. 110/05, 115/06 in 80/07), s katerim je dejansko prevzeta ureditev iz evropske direktive. Temeljno načelo pri plačevanju cestnine za uporabo avtocest je, da mora biti ponderirano povprečje cestnine v sorazmerju s stroški gradnje, obratovanja in razvoja cestninskih avtocest oziroma cestninskih cestnih objektov in da ne sme presegati teh stroškov. Uporabniki slovenskih avtocest preko plačane cestnine krijejo dobrih 80 % stroškov cestninskih cest. Stroškovni princip določanja gornje ravni ponderirane povprečne cestnine, ki dejansko ni dosežena ali celo presežena, torej ne daje strokovne podlage za njeno zmanjšanje v primerih, ko uporabnik ni mogel doseči maksimalne hitrosti oziroma najkrajšega potovalnega časa in s tem doseči največjega možnega prihranka časa. Ne glede na zakonsko obveznost upravljavca javne ceste v razmerju do zagotavljanja čimbolj varnega prometa je uveljavitev take rešitve nadalje zelo sporna v primerih, ko do omejitve primera pride iz razlogov ob izrednih dogodkih, povzročenih s strani udeležencev v prometu. Rešitev, ki bi morala biti enotna za vse primere, ni uveljavljena v nobeni evropski državni s klasičnim cestninskim sistemom. Vendar pa imamo v Sloveniji uveljavljeno rešitev, po kateri se pri preusmeritvah prometa z avtoceste z

odprtim cestninskim sistemom, zaradi katerih se del cestninske ceste dejansko ne koristi, sorazmerno zniža cestnina.

DARS je po zakonu dolžan obveščati uporabnike avtocest o stanju cest v njegovem upravljanju in o pogojih odvijanja prometa na njih. Preko radijskih prometnih obvestil so bili vozniki stalno, korektno in pravočasno obveščeni tudi o omejitvah hitrosti v omenjenih predorih.

Omejitve hitrosti v predorih Golo rebro in Pletovarje

DECEMBER 2007

Datum vklopa	Čas vklopa	Datum izklopa	Čas izklopa	Skupni čas
2.12.2007	22:52	3.12.2007	9:00	10h
3.12.2007	9:30	3.12.2007	16:10	7h
7.12.2007	23:39	8.12.2007	11:25	12h
9.12.2007	17:50	10.12.2007	8:55	15h
11.12.2007	1:45	11.12.2007	3:25	2h
11.12.2007	5:35	13.12.2007	8:08	51h
14.12.2007	14:25	15.12.2007	10:00	20h
15.12.2007	16:16	17.12.2007	21:05	53h
23.12.2007	5:55	27.12.2007	13:00	103h
				273h=11,3dni

V predorih Pletovarje in Golo rebro je bila omejitev v decembru 2007 izvedena 9-krat (skupaj 273h).

JANUAR 2008

4.1.2008	6:28	7.1.2008	12:05	77h
7.1.2008	21:40	12.1.2008	13:53	112h
13.1.2008	9:00	17.1.2007	0:00	87h
				276h=11,5dni

V predorih Pletovarje in Golo je bila omejitev v januarju 2008 izvedena 3-krat (skupaj 276h).

Vprašanje državnega svetnika Draga Žura je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 4/08.

ODGOVOR VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Na pobudo Državnega sveta Republike Slovenije o prodajah državnega premoženja

Državni svet RS (DS) je Vlado RS (VRS) in Državni zbor RS (DZ) pozval, da se opredelita do pobude o prodajah državnega premoženja, ki jo je sprejel na 2. seji dne, 9.1.2008.

VRS je pobudo proučila in podaja naslednja pojasnila:

V okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki jih je VRS sprejela 3. novembra 2005, je v sklopu ukrepov za privatizacijo in razvoj finančnega sistema predvidena usklajena privatizacija največjih gospodarskih družb v lasti RS, ki imajo velik tržni delež na domačem trgu (telekomunikacije, banke, zavarovalnice...). Poudariti je potrebno, da je v vseh naložbah, ki so za Republiko Slovenijo strateškega pomena, predvidena ohranitev kontrolnega paketa (25%+1 delnico) v državni lasti, kar Republiki Sloveniji (RS) zagotavlja ohranitev vpliva na ključne strateške odločitve.

Glede postopkov prodaje bi radi opozorili, da je osnovni pogoj, da se naložbe v lasti RS sploh lahko prodajo, umestitev le-teh v letni odlok o programu prodaje državnega finančnega premoženja (odlok), ki ga vsako leto obravnava in sprejme DZ hkrati z državnim proračunom. Pri tem bi radi izpostavili, da strateške naložbe kot so Luka Koper, SŽ, Aerodrom Ljubljana in druge strateške naložbe niti v preteklih letih niti v letošnjem sploh niso bile oziroma niso umeščene v odlok, zato ne tečejo nikakršni postopki prodaje omenjenih naložb.

DS v pobudi navaja predlog, da bi se Kapitalsko družbo (KAD) in vse ostale naložbe v neposredni in posredni lasti Republike Slovenije preneslo v neposredno last Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), s čimer bi se pomagalo reševati problem pokojninske blagajne, hkrati pa naj bi se na tak način država umaknila iz dnevne politike in gospodarstva.

Potrebno je poudariti, da je KAD v preteklosti predstavljala notranje organizacijsko enoto ZPIZ, s spremembo pokojninske zakonodaje leta 1996 pa je svoje delo nadaljevala kot Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. Z dnem uveljavitve Zakona o javnih skladih leta 2000 pa se je sklad preimenoval v Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. Njen osnovni namen pa je ravno zagotavljanje dodatnih sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer z upravljanjem lastnega premoženja, ki ga je pridobila v postopkih lastninjenja družbenega premoženja. Navedeno preoblikovanje KAD je posledica omenjene pokojninske reforme v luči demografskih trendov (naraščajoče število upokojencev in zmanjševanje števila zaposlenih ljudi) in vse bolj izstopajoče problematike zagotavljanja sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v prihodnosti. Trenutno si KAD prizadeva za umik iz gospodarstva v časovnem okvirju, ki ga določa sklep vlade o umiku države iz gospodarstva, hkrati pa poteka proces preoblikovanja KAD v portfeljskega vlagatelja.

Republika Slovenija ima poleg KAD v posredni lasti premoženje tudi preko Slovenske odškodninske družbe (SOD), ki je tako kot KAD, lastno premoženje v upravljanje pridobila v postopkih lastninjenja družbenega premoženja. Njen osnovni namen je poravnavanje obveznosti upravičencem iz naslova denacionalizacije, zaplemb premoženja in vojnih odškodnin. Opozoriti pa je potrebno, da je rok opravljanja dejavnosti SOD odvisen od nastanka omenjenih poravnalnih obveznosti. Predvideno je, da se bodo ti postopki zaključili do leta 2012. Tako kot KAD si tudi SOD prizadeva za umik iz gospodarstva v časovnem okvirju, ki ga določa sklep vlade o umiku države iz gospodarstva.

Iz navedenega je razvidno, da se s premoženjem, ki ga ima Republika Slovenija **v posredni lasti preko KAD in SOD**, profesionalno upravlja, donosi pa so določeni za točno zakonsko opredeljene namene (sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter sredstva za poravnalne obveznosti). Tako bi prenos tega premoženja na ZPIZ predstavljal grob poseg v obstoječi sistem upravljanja s premoženjem s strani specializiranih družb za točno določene namene, hkrati pa bi glede na zgodovinski razvoj KAD predstavljal nelogični korak nazaj v preteklo ureditev, ki se je že izkazala kot neprimerna in v nobenem pogledu ne bi predstavljal umika države iz gospodarstva.

Posebni zakon (*lex specialis*) bi sicer lahko določil, da se del premoženja prenese na določeno pravno osebo, v konkretnem primeru na javni zavod. Pri tem pa je potrebno opozoriti na dejstvo, da takšna ureditev tako iz systemskega vidika kot tudi iz vidika racionalnega upravljanja premoženja ne bi predstvaljala primerne rešitve. Hkrati pa bi predstvaljala tudi neskladje z Zakonom o javnih financah, ki določa, da javni zavodi ne smejo imeti kapitalskih naložb, saj poslanstvo javnih zavodov ni upravljanje podjetij temveč izvajanje javnih služb. Morebitni primanjkljaj ZPIZ se financira iz državnega proračuna, zato je primerno, da VRS, ki je pooblaščen za upravljanje s premoženjem države, v skladu s svojimi pristojnostmi ohrani nadzor nad poslovanjem KAD in SOD.

Vlada RS si prizadeva za postopen, premišljen in pregleden umik države iz gospodarstva (**naložbe v neposredni lasti države**). V strateških naložbah, kot že omenjeno, pa je predvideno zmanjšanje lastništva države na najmanj 25%+1 delnico, kar državi še omogoča vpliv na ključne odločitve pri upravljanju. Pri postopkih prodaje je potrebno omeniti, da le-ti potekajo v skladu z Zakonom o javnih financah in podzakonskimi akti, ki to področje urejajo, pri čemer sta osnovni vodili načelo enakega obravnavanja ponudnikov in načelo preglednosti. Namen uporabe kupnine iz naslova prodaje državnega premoženja pa opredeljuje 74. člen Zakona o javnih financah. In sicer določa, da se kupnina od prodaje kapitalskih naložb države uporabi za plačilo dolgov v računu financiranja. Pri tem pa je potrebno pojasniti, da v kolikor taka uporaba kupnine ni smotrna (v primeru, da je obstoječe financiranje dolga ugodno), se le-ta izkazuje v računu finančnih terjatev in naložb proračuna, kjer se z njo upravlja v skladu z načeli gospodarnosti in učinkovitosti in povečuje njeno vrednost z obrestmi.

Pobuda državnega svetnika dr. Janvita Goloba in prof. dr. Jožeta Mencingerja je bila objavljena v poročevalcu št. 2/08